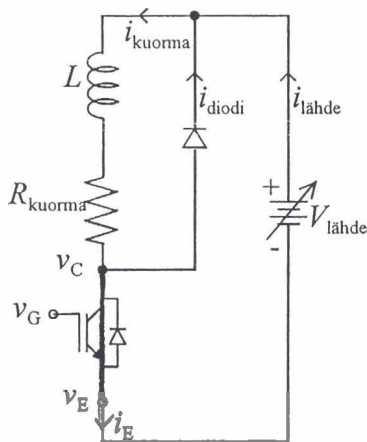

1. Esitä selkeästi ja lyhyesti
  - a) GTO-tyristorin toimintaperiaate ja ominaisuudet.
  - b) Sytytyskulma yksivaiheisessa tyristorisillassa.
  - c) Kelan induktanssin suuruuteen vajuttavat tekijät.
  - d) Vaihtosuuntaajan PWM-modulointi.
  - e) Aktiivisuotimen perustoimintaperiaate.

2. Diodin ja vastuksen (55Ω) muodostamaa sarjakytkeä syötetään 110 V:n yksivaiheisesta vaihtosähköverkosta.
  - a) Piirrä kytkentä.
  - b) Piirrä vastuksen jännitteen ja virran käyrämuodot kahden verkkojakson ajalta.
  - c) Laske vastuksen läpi kulkevan virran keskiarvo.
  - d) Laske vastuksen läpi kulkevan virran tehollisarvo.

3. Kuvan 1 piirin IGBT-komponenttia ohjataan jännitteellä v_{GE} , jonka pulssisuhde on 0,5. Piirrä jännitteen v_{CE} ($v_{CE} = v_C - v_E$) sekä virtojen i_{kuorma} , i_E ja i_{diodi} käyrämuodot allekkain kahden kytkentäjakson ajalta. Merkitse kuvaan myös t_{on} (= komponentti johtaa) ja t_{off} (= komponentti ei johda). Kuristimen induktanssi oletetaan sellaiseksi, että virta i_{kuorma} ehtii vakiintua sekä ajan t_{on} että ajan t_{off} aikana.

Kuva 1. Tehtävän 3 piiri.

4. Esitä nostavan hakkurikytkennän päävirtapiiri ja sen toimintaperiaate. Esitä virran kulkureitti, kun kytkennän tehokomponentti on johtavassa ja johtamattomassa tilassa.

5. Kolmivaiheista oikosulkumoottoria ohjataan jännitevälipiiriin taajuudenmuuttajan kautta 400 V:n sähköverkosta. Oikosulkumoottorin nimellinen teho P_n on 2,2 kW, nimellinen jännite U_n on 400 V, nimellinen virta I_n on 4 A ja nimellinen pyörimisnopeus n_n on 1430 rpm 50 Hz:n taajuudella.
  - a) Piirrä kytkennän päävirtapiiri, kun moottorin jarrutusenergiaa ei tarvitse syöttää verkkoon eli tehon virtaus on yksisuuntaista.
  - b) Mikä on moottorin napapariluku ja miksi?
  - c) kuinka suuri on koneen nimellinen jättämä?
  - d) Mikä on moottorin syöttöjännitteen taajuuden oltava, kun moottorin halutaan pyöriä nopeudella 1000 rpm nimellisellä kuormamomentilla?
  - e) Mikä on moottorin syöttöjännitteen oltava d-kohdan tilanteessa?